

gaa over til en Beskatning af Formuen og Indkomsten, maa et saadant Forhold indtræde. Men der er jo ikke Tvivl om, at den allervæsentligste Grund til, at vi faa dette Resultat, er slet ikke den nævnte, men det er den, at Formuen og Indkomsten er anderledes let at finde og konstatere i Byerne end paa Landet. Dette er Hovedgrunden dertil. Og ved Siden deraf maa vi heller ikke her, hvor det, som sker, faktisk er, at der bliver lagt betydelig forøgede Byrder paa Byerne, glemme, at selv om der maaske i Byerne er større Formue og Indtægt, saa er der til Gængæld i de store Byer her som rundt i den øvrige Verden ogsaa langt større Nød og langt større Trang, og derfor faar det kommunale Skatteomraade langt større Krav til de store Formuer, som Byerne have. Lægge vi derhos i Øjeblikket disse forøgede Byrder paa Byerne, saa maa vi heller ikke glemme, at Byerne, naar det kommer til Stykket, snarere ere vanskeligere stillede end Landet. Det skal jeg imidlertid ikke opholde mig ved, men indskrænke mig til at udtale min Forbavelse over, at det nu igen bliver hævdet, at det er en Retfærdighedshandling, vi her ere ved at foretage. Imidlertid gælder det jo, at det gaar ikke an at lade Verden gaa under, for at Retfærdigheden kan ske Fyldest; man behøver derfor ikke altid at kunne motivere det, man gør, med, at det er Opfyldelse af et Retfærdighedskrav; der er meget, som ogsaa uden det kan være fornuftigt. Og det var jo ogsaa det, som i sin Tid blev hævdet, at det var fornuftigt af os, at vi gik til disse Skattelove, fordi vi derigennem kunde styrke og støtte vort Hovederhverv, Landbruget. Dette blev altid fremført i Forbindelse med Landbruget som vort bærende Erhverv. Min Tanke har altid snublet, hver Gang jeg hørte det, og jeg kunde ikke se andet end en almindelig, stor Modsigelse deri. Der er sikkert ikke nogen dansk Baron — det er kun Baron Münchhausen — som har kunnet gøre det Kunststykke at lette sig for Byrder, som han bærer, ved at lægge dem over paa noget, som han ogsaa bærer. Og det er i Virkeligheden dette, som der her skulde være Tale om. Hvis virkelig Landbruget er det Erhverv, som bærer vore andre Erhverv, saa maa Landbruget heller ikke tro, at det letter sig selv ved at lægge Byrder over paa de Erhverv, som det bærer. Det er og bliver en Modsigelse. Sandheden er naturligvis den, at Landbruget er vort største og dermed vort

mest betydende Erhverv, men ved Siden af det have vi baade Handel, Skibsfart, Haandværk og Industri, som uden at bæres af Landbruget tage rigtig alvorlig Del i at bære Landets Byrder; og netop i de sidste Aar have disse Erhverv taget den Hovedopgave op at beskæftige den voksende Befolkning, saa at den ikke er vandret ud af Landet, har dermed skaffet Landbruget et voksende Tal af sine bedste Kunder. Det har derfor akkurat lige saa stor og, naar det kommer til Stykket, maaske fuldt saa stor Betydning, at disse Erhverv ikke blive overlastede, som at Landbruget lettes.

Saa vil jeg endelig sige, at det har været mig den største af alle Gaader under hele denne Sags Behandling, at man overhovedet har kunnet tale om, at der ved det, vi her foranstalte, foretages en for Landbruget som saadant nyttig Foranstaltning. Nej, vi gøre noget, som ganske vist kan være meget behageligt for de enkelte Landmænd. Vi give en Del i mangfoldige Tilfælde velstaaende Landmænd en Gave, som kan bringe dem en Lettelse i nogle Aar, men naar de ere gaaede, saa er det forbi, saa sidde de og hele vort Landbrug akkurat lige saa godt eller, om man heller vil, lige saa daarligt i det som nu. Ville vi virkelig anvende de mange Millioner, som der her er Tale om, at Staten skal ofre, til Fordel og Støtte for Landbruget, saa blev det ganske sikkert andre Veje, vi skulde gaa. — Saa har man jo sagt: Denne Skattereform er en politisk Nødvendighed. Det hed sig, da denne Sag først var fremme, at med den vilde vi faa indviet en ny Æra i vor Politik. Det er dog vist ikke den heldigste Maade at indvie en ny Æra paa. Nej, ville vi indvie en ny Æra her paa Rigsdagen, saa maa det blive ved at enes om mange andre Ting og derimellem ogsaa om meget, som vil koste Penge. Vi ere jo ved Lovgivning ikke altid saa heldige at kunne blive staaende ved Reformen, der hvile i sig selv. Tidligere Finansministre have med Rette forlangt en Toldreform, som hvilede i sig selv. Vor nuværende Finansminister har ogsaa nu med fuld Ret forlangt, at denne Skattereform skulde hvile i sig selv, men de Reformen, vi ellers staa over for, kunne ikke saaledes komme til at hvile i sig selv. Vestkysthavne ved Skagen kunne ikke hvile i sig selv, det kan heller ikke Bekæmpelsen af Tuberkulosen, en Opgave af virkelig Samfundsbetydning, der staar for, og det kan sikkert heller ikke de me-